

การพัฒนาแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

The Development of Internal Supervision Model of Small-sized School under the Secondary Educational Service Area Office 28

พงษ์ศักดิ์ ทองไชย¹, อนุวัฒน์ วันทอง², อำนาจ ชนะวงศ์³

Pongsak Thongchai¹, Anuwat Wanthong², Amnaj Chanawongse³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการดำเนินงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 2) เพื่อพัฒนาแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบนิเทศภายในสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 248 แบ่งเป็น ผู้อำนวยการสถานศึกษาจำนวน 36 คน ครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในจำนวน 36 คน และครูผู้สอนจำนวน 176 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย และการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป การดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพ ปัญหา การนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 และศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศภายใน เพื่อให้ได้แนวทางการนิเทศภายในที่เหมาะสม ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบและพัฒนาแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ ดร. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M. Ed. Candidate in Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Lecturer Dr., Faculty of Science, Mahasarakham University

³ Asst. Prof Dr., Faculty of Education.

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการพัฒนารูปแบบ ได้รูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ประกอบด้วย 1) กระบวนการนิเทศภายใน มีการดำเนินการใน 4 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศและการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติการนิเทศ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ขั้นที่ 3 การดำเนินการนิเทศ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ขั้นที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 2) ปัจจัยเชิงบวกสนับสนุนการนิเทศภายใน ประกอบด้วย 3 ประการ คือ 2.1) พฤติกรรมของผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับนิเทศ 2.2) ความรู้ ทักษะและเจตคติของผู้นิเทศ 2.3) สื่อและเครื่องมือในการนิเทศ ซึ่งผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 6 คน พบว่ามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความมีประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ, รูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก

Abstract

The purposes of this study are two-folded: 1) to examine current conditions and problems in the internal supervision at small-sized schools under the jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office 28 and 2) to develop a model of internal supervision for the small-sized schools under jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office 28. The study sample comprised 248 people including 36 directors of school, 36 teachers which 176 teachers, chosen by simple random sampling and stratified random sampling. The research instruments consisted of a questionnaire and an interview form. Data were analyzed by a computer program. The present study consisted of two phases. The first phase was investigating conditions and problems found in the internal supervision at the

small-sized schools under the Secondary Educational Service Area Office 28, and studying Best Practices for Internal Supervision at those schools as a guideline for designing an appropriate model of internal supervision for them. The second phase was creating and developing a model of internal supervision for the small-sized schools under the Secondary Educational Service Area Office 28.

The results showed that : 1) The conditions of the internal supervision at the small-sized schools under the Secondary Educational Service Area Office 28, in overall, was at the middle level . Additionally, the problems found in the internal supervision at the small-sized schools under the Secondary Educational Service Area Office 28, in overall, was at the high level 2) Upon the development, the current model contained the following : 1) The process of internal supervision involved four steps, each comprising different components as follows. Step 1: Planning which consisted of 10 components. Step 2 : Giving Knowledge and Encouragement to the Internal Supervisor which comprised 6 components. Step 3 : Supervising which included 7 components, and Step 4 : Evaluation of Supervision which contained 5 components, respectively. 2) There were 3 positive factors that helped in promoting the internal supervision, namely, 2.1) behaviors of the administrator, supervisor and supervisee, 2.2) knowledge skills and attitudes of the supervisor, and 2.3) media and instruments for supervising. According to the results of the model evaluation by six qualified persons, the model's appropriateness was found to be at the highest level, possibility at the highest level, and usefulness at the highest level.

Key Words : Development of Model, The Internal Supervision Model of Small-sized School

บทนำ

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นั้นต้องให้ความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

และคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรมีกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และตอบสนองตามบทบัญญัติของกฎหมายและนโยบายการจัดการศึกษา การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ด้วยการร่วมมือกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องโดยใช้หลักประชาธิปไตย (ซารี มณีศรี, 2538 : 22) ที่ผู้บริหารจะต้องดำเนินการเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานของสถานศึกษา จนส่งผลให้เกิดการพัฒนาระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย การนิเทศการศึกษาจึงนับว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูให้สามารถจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุ ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ ระบบการนิเทศการศึกษาที่เหมาะสมและควรนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในสถานการณ์ปัจจุบันก็คือ การนิเทศภายในโรงเรียน (กรทอง จิรเดชากุล, 2550 : 1) การนิเทศการศึกษาโดยศึกษานิเทศก์จากภายนอกนั้นไม่สามารถจะทำได้อย่างทั่วถึงเนื่องจากจำนวนศึกษานิเทศก์มีน้อยไม่เพียงพอเมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการของครูผู้สอนในสถานศึกษา ตลอดจนความรู้ของศึกษานิเทศก์ก็ไม่สามารถครอบคลุมได้ทุกสาขาวิชา จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งการนิเทศภายในเป็นกระบวนการหรือวิธีการหรือกิจกรรมที่บุคลากรภายในสถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้ลงมือปฏิบัติอย่างถูกต้องและเหมาะสมจนบรรลุผลตามแผนที่วางไว้ เพื่อปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น และการนิเทศภายในนั้นได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งกำหนด การกำกับ ติดตาม การจัดการศึกษาของผู้บริหารไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ยังได้กำหนดให้การนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การประเมินด้วย โดยระบุไว้ในด้านที่ 2 มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา สถานศึกษามีการนิเทศภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบ และนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546 : 64–67) จะเห็นได้ว่ากระบวนการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษานั้น การนิเทศภายในสถานศึกษาถือเป็นกระบวนการสำคัญ และเป็นมาตรการที่ตัวอย่างหนึ่งที่มีผลโดยตรงต่อมาตรฐานการจัดการศึกษา และพัฒนาการศึกษาในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีนโยบายมุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ จึงทำให้การนิเทศภายในสถานศึกษามีความจำเป็นมากยิ่งขึ้นและจำเป็นต้องมีรูปแบบที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการจัดการศึกษา และบริบทของสถานศึกษาแต่ละขนาด แต่ละประเภท

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มีพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุม 2 จังหวัด คือจังหวัดศรีสะเกษและจังหวัดยโสธร มีสถานศึกษาในสังกัดทั้งสิ้น 83 โรงเรียน แบ่งเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ 9 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 7 โรงเรียน ขนาดกลาง 29 โรงเรียน และขนาดเล็ก 38 โรงเรียน จากรายงานการนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก 38 โรงเรียน ไม่มีรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมและเป็นไปได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28, 2556 : 2-24) จึงจำเป็นต้องมีรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมและเป็นไปได้ในการดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องให้กับสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพ ประสิทธิภาพการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาโรงเรียนโพธิ์งามพิทยาคาร ซึ่งเป็นสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 จึงมีความมุ่งหวังที่จะทำงานวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ครั้งนี้ขึ้น เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในให้มีความเหมาะสมที่จะทำให้การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพการจัดการศึกษาและบริบทของสถานศึกษา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการดำเนินงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในศึกษาสภาพ ปัญหา การนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 และศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศภายในเพื่อให้ได้แนวทางการนิเทศภายในที่เหมาะสม ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพ ปัญหา การนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ตอนที่ 3 การศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศภายในเพื่อให้ได้แนวทางการนิเทศภายในที่เหมาะสม

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบและพัฒนารูปแบบนิเทศภายในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ประกอบด้วย

ตอนที่ 4 การสร้างโครงสร้างรูปแบบการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ตอนที่ 5 การประเมินรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาจำนวน 38 คน ครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในจำนวน 38 คน และครูผู้สอนจำนวน 590 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 666 คน ของสถานศึกษาเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 จำนวน 38 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาจำนวน 36 คน ครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในจำนวน 36 คน และครูผู้สอนจำนวน 176 รวมทั้งสิ้น 248 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย และการสุ่มแบบแบ่งชั้น ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศภายในเพื่อให้ได้แนวทางการนิเทศภายในที่เหมาะสม คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน จำนวน 3 คน จากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศภายใน จำนวน 3 โรงเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศภายใน

ระยะที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับประเมินรูปแบบ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศภายใน จำนวน 3 ท่าน และนักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 ท่าน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามสภาพ ปัญหา การนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80–1.00 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.27-0.71 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อขอแนวคิดในการดำเนินการนิเทศภายใน ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 และความคิดเห็นอื่นๆ

ระยะที่ 2 ประกอบด้วย แบบประเมินรูปแบบ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80–1.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ระยะที่ 1 ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสร้างข้อสรุปจากการ เนื้อหาการสัมภาษณ์ (Content analysis) และจัดกลุ่มเนื้อหาจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ และนำมาหาข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการนิเทศภายใน

ระยะที่ 2 ประกอบด้วย แบบประเมินรูปแบบ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มีดังนี้

1. สภาพการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 28 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.46$) ปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 28 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$)

2. ผลการพัฒนารูปแบบ ได้รูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ประกอบด้วย 1) กระบวนการนิเทศภายใน มีการดำเนินการใน 4 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศและการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติการนิเทศ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ขั้นที่ 3 การดำเนินการนิเทศ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ขั้นที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 2) ปัจจัยเชิงบวกสนับสนุนการนิเทศภายใน ประกอบด้วย 3 ประการ คือ 2.1) พฤติกรรมของผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับนิเทศ 2.2) ความรู้ ทักษะและเจตคติของผู้นิเทศ 2.3) สื่อและเครื่องมือในการนิเทศ ซึ่งผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 6 คน พบว่ามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) ความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) ความมีประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$)

อภิปรายผล

การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีด้านที่อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน และอยู่ในระดับ ปานกลาง จำนวน 2 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการให้ความรู้ก่อนการนิเทศและการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติการนิเทศ ($\bar{X} = 4.03$) รองลงมาคือ ด้านการดำเนินการนิเทศ ($\bar{X} = 3.88$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ($\bar{X} = 2.92$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันเป็นยุคของการปฏิรูปการ ศึกษาผู้นิเทศเป็นบุคลากรหลักของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระและหัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้างานของสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศภายใน ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่เนื่องจากสถานศึกษาขนาดเล็กมีจำนวนบุคลากรน้อยแต่มีงานประจำค่อนข้างมากจึงทำให้การดำเนินการนิเทศภายในขาดความต่อเนื่องส่งผลให้สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขนาด

เล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของของโสภณ ทองจิตร (2554 : 71) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนในเครือข่ายบางกุ่มจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมปฏิบัติในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการประเมินผลการนิเทศมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ การดำเนินการนิเทศการวางแผนการนิเทศ การปรับปรุงแก้ไข และการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียนตามลำดับ

2. ปัญหาของการนิเทศภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีด้านที่อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน ด้านที่มีระดับปัญหามากที่สุดคือด้านการวางแผนการนิเทศ ($\bar{X} = 4.03$) รองลงมาคือด้านการประเมินผลการนิเทศ ($\bar{X} = 3.83$) ส่วนด้านที่มีระดับปัญหาน้อยที่สุดคือ การให้ความรู้ก่อนการนิเทศและการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติการนิเทศ ($\bar{X} = 2.85$) อาจเป็นสาเหตุมาจาก สถานศึกษาขนาดเล็กมีจำนวนบุคลากรน้อย แต่ต้องรับผิดชอบงานจำนวนมาก ไม่มีเวลาในการดำเนินการนิเทศภายใน และไม่มีเวลาในจัดเตรียมเอกสารหลักฐาน ทำให้การดำเนินการนิเทศภายในขาดความต่อเนื่องส่งผลให้ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของซารี มณีสรี (2542 : 156) ที่ได้สรุปว่า ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาที่พบ ได้แก่ ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการนิเทศภายในสถานศึกษา ขาดแคลนบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่องานนิเทศ เวลาในการปฏิบัติการนิเทศของบุคลากรในสถานศึกษามีน้อยมาก เพราะแต่ละคนมีงานที่ต้องสอนมากและมีงานที่ได้รับมอบหมายอื่นๆ อีกนอกเหนือจากงานสอน และขาดแคลนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์สนับสนุนการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชัย มานะพิมพ์ (2556 : 205) ที่ได้ศึกษาปัญหาในการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า ผู้ให้การนิเทศมีภาระงานอื่นๆ มาก การยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกันยังไม่ดีพอ ผลการปฏิบัติงานไม่เป็นปัจจุบันและขาดหลักฐานการปฏิบัติงาน ขวัญและกำลังใจจะเป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม ผู้รับการนิเทศยังไม่เข้าใจวิธีการสร้างเครื่องมือและวิธีการประเมินผลที่ถูกต้อง มีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ ครูบางท่านมีภาระการสอนในหลายชั้นเรียน และนักเรียนบางส่วนชอบฝ่าฝืนกฎระเบียบ

3. รูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ประกอบด้วย 1) กระบวนการนิเทศภายใน มีการ

ดำเนินการใน 4 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศและการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติการนิเทศ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ขั้นที่ 3 การดำเนิน การนิเทศ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ขั้นที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 2) ปัจจัยเชิงบวกสนับสนุนการนิเทศภายใน ประกอบด้วย 3 ประการ ได้แก่ ประการที่ 1 พฤติกรรมของผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับนิเทศ ประการที่ 2 ความรู้ ทักษะและเจตคติของผู้นิเทศ ประการที่ 3 สื่อและเครื่องมือในการนิเทศ เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมมีประโยชน์ และมีประสิทธิภาพต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน เนื่องจากการรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 สร้างขึ้นตามหลักการแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน สอดคล้องกับสภาพ ปัญหา การดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เป็นไปตามหลักการพัฒนารูปแบบและได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของบุญชุม ศรีสะอาด (2546 : 2-7) ที่ได้สรุปว่าการวิจัยโดยใช้รูปแบบจำแนกออกได้เป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกเป็นการสร้างหรือพัฒนารูปแบบ ขั้นที่สองเป็นการทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงศักดิ์ สังข์ชัย (2553 : 193-201) ที่ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนครูวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีแววความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ พบว่า รูปแบบการนิเทศการสอนครูวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีแววความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ ที่พัฒนาขึ้นโดยผ่านการตรวจสอบประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญเรียกว่า “APFIE Model” ประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ ปัจจุบันและความต้องการจำเป็น (Assessing Needs : A) ขั้นตอนที่ 2 จัดการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Providing Information : P) ขั้นตอนที่ 3 วางแผนการนิเทศ (Formulating Plan : F) ขั้นตอนที่ 4 ปฏิบัติการนิเทศ (Implementing : I) ประกอบด้วยกระบวนการนิเทศ 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียมการก่อนการสอนและการนิเทศ 2) ขั้นสังเกตการสอนในชั้นเรียน 3) ขั้นประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับหลังการสังเกตการสอน 4) ประเมินผลการนิเทศ ติดตามดูแล และ ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการนิเทศตลอดภาคเรียน (Evaluating : E) และผลการใช้รูปแบบการนิเทศการสอน พบว่า ครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่นิเทศมีสมรรถภาพการนิเทศ การจัดการเรียนรู้หลังการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ การสอน ครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้มีสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ศักยภาพนักเรียนหลังการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ

การสอน นักเรียนที่มีแววความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์มีความรู้และทักษะทางสังคมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่นิเทศและครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนที่มีแววความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนของครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของสามารถ ทิมภาค (2553 : 261-264) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาในรูปแบบการนิเทศการสอนตามแนวคิดของกลีกแมน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านของครูภาษาไทย พบว่า รูปแบบการนิเทศการสอนตามแนวคิดของกลีกแมน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านของครูภาษาไทยเรียกว่า “AIPDE Model” ประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การประเมินสภาพและสมรรถนะในการทำงาน (Assessing : A) ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Information : I) ขั้นที่ 3 วางแผนการนิเทศ (Planning : P) ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการนิเทศ (Doing : D) และขั้นที่ 5 ประเมินผลการนิเทศ (Evaluating : E) ผลจากการตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ 6 คน พบว่า รูปแบบการนิเทศการสอนมีประสิทธิผล ครูผู้ทำหน้าที่นิเทศมีสมรรถภาพการนิเทศการสอนหลังการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศการสอน ครูผู้รับการนิเทศมีสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านหลังการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศการสอน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ครูผู้ทำหน้าที่นิเทศและครูผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศการสอน และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อครูภาษาไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของยุพิน ยืนยง (2553 : 249-251) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาในรูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูเขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ พบว่า รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน มีชื่อว่า ซีไอพีอี (CIPE Model) ประกอบด้วย กระบวนการนิเทศ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 Classifying : C การคัดกรองระดับความรู้ ความสามารถ ทักษะที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อจัดกลุ่มครูและเลือกวิธีการนิเทศที่เหมาะสมสำหรับครูแต่ละกลุ่ม ขั้นตอนที่ 2 Informing : I การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ ขั้นตอนที่ 3 Proceeding : P การดำเนินงาน ได้แก่ 3.1 การประชุมก่อนการสังเกตการสอน (Pre conference) 3.2 การสังเกตการสอน (Observation) 3.3 การประชุมหลังการสังเกตการสอน (Post conference) ขั้นตอนที่ 4 Evaluating : E การประเมินผลการนิเทศโดยมีการกำกับ ติดตาม (Monitoring) อย่างต่อเนื่องทุกขั้นตอน

ผลการใช้รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูผู้นิเทศมีสมรรถภาพในการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการอยู่ในระดับสูงมาก และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการใช้รูปแบบการนิเทศมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ ครูผู้รับการนิเทศมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการใช้รูปแบบการนิเทศมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ มีสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับสูงมาก มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการอยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนมีผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการของครูผู้รับการนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการใช้รูปแบบการนิเทศนักเรียนมีผลการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ สอดคล้องงานวิจัยของอดุลย์ วงศ์ก้อม (2552 : 221) ซึ่งได้ศึกษารูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่าองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวางแผน 2) ดำเนินการนิเทศ 3) สื่อและเทคโนโลยี 4) ประเมิน ผล 5) การมีส่วนร่วม และ 6) ปรับปรุงและพัฒนา องค์ประกอบรูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นรูปแบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบที่มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

4. ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่าทั้งความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28 ที่สร้างขึ้นมานั้นผ่านกระบวนการต่างๆ อย่างเหมาะสม ทั้งการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศภายใน และการประเมินรูปแบบจากผู้คุณวุฒิซึ่งล้วนเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการนิเทศภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จึงสามารถให้ข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของสุภาภรณ์ กิตติรัชดานนท์ (2551 : 138-143) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้

ความเป็นประโยชน์และความถูกต้องอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย มานะพิมพ์ (2556 : 209) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศ ภายในเกี่ยวกับการจัดชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยาย โอกาสทางการ ศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การนำรูปแบบการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ไปใช้ในการนิเทศภายใน ผู้บริหารสถานศึกษาควรทำความเข้าใจให้ชัดเจน และดำเนินการบริหารจัดการตั้งแต่ขั้น การวางแผนการนิเทศ การให้ความรู้ก่อนการนิเทศและการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ ปฏิบัติการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ ตามลำดับ

1.2 สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ที่ต้องการ นำรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษา มัธยมศึกษา เขต 28 ไปใช้ควรประยุกต์ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษานั้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดอื่น ๆ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

2.2 ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษา ขนาดเล็ก ระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กรองทอง จิรเดชากุล. (2550). *การนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด.

เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย. (2553). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนครูวิทยาศาสตร์เพื่อ พัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีแววความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

ชารี มณีศรี. (2538). *การนิเทศการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ : โสภณ

การพิมพ์.

- _____. (2542). *การนิเทศการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ ฯ : โสภณการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การวิจัยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ ฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ยุพิน ยืนยง. (2553). *การพัฒนา รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีเพื่อส่งเสริม
สมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู เขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑล
กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.*
- วิชัย มานะพิมพ์. (2556). *การพัฒนา รูปแบบการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน
ระดับมัธยม ศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปร.ด.,
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ. กรุงเทพฯ.*
- สามารถ ทิมนาถ. (2553). *การพัฒนา รูปแบบการนิเทศการสอนตามแนวคิดของกลี๊กแมน
เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านของครูภาษาไทย.
วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.*
- สุภาภรณ์ กิตติรัชดานนท์. (2551). *การพัฒนา รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอน
ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัย
นเรศวร, พิษณุโลก.*
- โสภณ ทองจิตร. (2554). *การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้นิเทศในโรงเรียนในเครือข่ายบางกุ่ม จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. (2556). *ข้อมูลสารสนเทศทาง
การศึกษา. ศรีสะเกษ : ม.ป.พ.*
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2546). *ระบบการประกัน
คุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ ฯ : พิมพ์ดี.*
- อดุลย์ วงศ์ก้อม. (2552). *รูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.
วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.*

การพัฒนาแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

The Development of Internal Supervision Model of Small-sized School under the Secondary Educational Service Area Office 28

พงษ์ศักดิ์ ทองไชย¹, อนุวัฒน์ วันทอง², อำนาจ ชนะวงศ์³

Pongsak Thongchai¹, Anuwat Wanthong², Amnaj Chanawongse³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการดำเนินงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 2) เพื่อพัฒนาแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบนิเทศภายในสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 248 แบ่งเป็น ผู้อำนวยการสถานศึกษาจำนวน 36 คน ครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในจำนวน 36 คน และครูผู้สอนจำนวน 176 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย และการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป การดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพ ปัญหา การนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 และศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศภายใน เพื่อให้ได้แนวทางการนิเทศภายในที่เหมาะสม ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบและพัฒนาแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ ดร. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M. Ed. Candidate in Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Lecturer Dr., Faculty of Science, Mahasarakham University

³ Asst. Prof Dr., Faculty of Education.

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการพัฒนารูปแบบ ได้รูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ประกอบด้วย 1) กระบวนการนิเทศภายใน มีการดำเนินการใน 4 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศและการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติการนิเทศ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ขั้นที่ 3 การดำเนินการนิเทศ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ขั้นที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 2) ปัจจัยเชิงบวกสนับสนุนการนิเทศภายใน ประกอบด้วย 3 ประการ คือ 2.1) พฤติกรรมของผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับนิเทศ 2.2) ความรู้ ทักษะและเจตคติของผู้นิเทศ 2.3) สื่อและเครื่องมือในการนิเทศ ซึ่งผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 6 คน พบว่ามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความมีประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ, รูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก

Abstract

The purposes of this study are two-folded: 1) to examine current conditions and problems in the internal supervision at small-sized schools under the jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office 28 and 2) to develop a model of internal supervision for the small-sized schools under jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office 28. The study sample comprised 248 people including 36 directors of school, 36 teachers which 176 teachers, chosen by simple random sampling and stratified random sampling. The research instruments consisted of a questionnaire and an interview form. Data were analyzed by a computer program. The present study consisted of two phases. The first phase was investigating conditions and problems found in the internal supervision at the

small-sized schools under the Secondary Educational Service Area Office 28, and studying Best Practices for Internal Supervision at those schools as a guideline for designing an appropriate model of internal supervision for them. The second phase was creating and developing a model of internal supervision for the small-sized schools under the Secondary Educational Service Area Office 28.

The results showed that : 1) The conditions of the internal supervision at the small-sized schools under the Secondary Educational Service Area Office 28, in overall, was at the middle level . Additionally, the problems found in the internal supervision at the small-sized schools under the Secondary Educational Service Area Office 28, in overall, was at the high level 2) Upon the development, the current model contained the following : 1) The process of internal supervision involved four steps, each comprising different components as follows. Step 1: Planning which consisted of 10 components. Step 2 : Giving Knowledge and Encouragement to the Internal Supervisor which comprised 6 components. Step 3 : Supervising which included 7 components, and Step 4 : Evaluation of Supervision which contained 5 components, respectively. 2) There were 3 positive factors that helped in promoting the internal supervision, namely, 2.1) behaviors of the administrator, supervisor and supervisee, 2.2) knowledge skills and attitudes of the supervisor, and 2.3) media and instruments for supervising. According to the results of the model evaluation by six qualified persons, the model's appropriateness was found to be at the highest level, possibility at the highest level, and usefulness at the highest level.

Key Words : Development of Model, The Internal Supervision Model of Small-sized School

บทนำ

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นั้นต้องให้ความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

และคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรมีกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และตอบสนองตามบทบัญญัติของกฎหมายและนโยบายการจัดการศึกษา การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ด้วยการร่วมมือกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องโดยใช้หลักประชาธิปไตย (ซารี มณีศรี, 2538 : 22) ที่ผู้บริหารจะต้องดำเนินการเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานของสถานศึกษา จนส่งผลให้เกิดการพัฒนาระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย การนิเทศการศึกษาจึงนับว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูให้สามารถจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุ ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ ระบบการนิเทศการศึกษาที่เหมาะสมและควรนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในสถานการณ์ปัจจุบันก็คือ การนิเทศภายในโรงเรียน (กรทอง จิรเดชากุล, 2550 : 1) การนิเทศการศึกษาโดยศึกษานิเทศก์จากภายนอกนั้นไม่สามารถจะทำได้อย่างทั่วถึงเนื่องจากจำนวนศึกษานิเทศก์มีน้อยไม่เพียงพอเมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการของครูผู้สอนในสถานศึกษา ตลอดจนความรู้ของศึกษานิเทศก์ก็ไม่สามารถครอบคลุมได้ทุกสาขาวิชา จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งการนิเทศภายในเป็นกระบวนการหรือวิธีการหรือกิจกรรมที่บุคลากรภายในสถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้ลงมือปฏิบัติอย่างถูกต้องและเหมาะสมจนบรรลุผลตามแผนที่วางไว้ เพื่อปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น และการนิเทศภายในนั้นได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งกำหนด การกำกับ ติดตาม การจัดการศึกษาของผู้บริหารไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ยังได้กำหนดให้การนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การประเมินด้วย โดยระบุไว้ในด้านที่ 2 มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา สถานศึกษามีการนิเทศภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบ และนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546 : 64–67) จะเห็นได้ว่ากระบวนการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษานั้น การนิเทศภายในสถานศึกษาถือเป็นกระบวนการสำคัญ และเป็นมาตรการที่ตัวอย่างหนึ่งที่มีผลโดยตรงต่อมาตรฐานการจัดการศึกษา และพัฒนาการศึกษาในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีนโยบายมุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ จึงทำให้การนิเทศภายในสถานศึกษามีความจำเป็นมากยิ่งขึ้นและจำเป็นต้องมีรูปแบบที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการจัดการศึกษา และบริบทของสถานศึกษาแต่ละขนาด แต่ละประเภท

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มีพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุม 2 จังหวัด คือจังหวัดศรีสะเกษและจังหวัดยโสธร มีสถานศึกษาในสังกัดทั้งสิ้น 83 โรงเรียน แบ่งเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ 9 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 7 โรงเรียน ขนาดกลาง 29 โรงเรียน และขนาดเล็ก 38 โรงเรียน จากรายงานการนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก 38 โรงเรียน ไม่มีรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมและเป็นไปได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28, 2556 : 2-24) จึงจำเป็นต้องมีรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมและเป็นไปได้ในการดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องให้กับสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพ ประสิทธิภาพการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาโรงเรียนโพนงามพิทยาคาร ซึ่งเป็นสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 จึงมีความมุ่งหวังที่จะทำงานวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ครั้งนี้ขึ้น เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในให้มีความเหมาะสมที่จะทำให้การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพการจัดการศึกษาและบริบทของสถานศึกษา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการดำเนินงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในศึกษาสภาพ ปัญหา การนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 และศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศภายในเพื่อให้ได้แนวทางการนิเทศภายในที่เหมาะสม ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพ ปัญหา การนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ตอนที่ 3 การศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศภายในเพื่อให้ได้แนวทางการนิเทศภายในที่เหมาะสม

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบและพัฒนารูปแบบนิเทศภายในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ประกอบด้วย

ตอนที่ 4 การสร้างโครงสร้างรูปแบบการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ตอนที่ 5 การประเมินรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาจำนวน 38 คน ครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในจำนวน 38 คน และครูผู้สอนจำนวน 590 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 666 คน ของสถานศึกษาเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 จำนวน 38 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาจำนวน 36 คน ครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในจำนวน 36 คน และครูผู้สอนจำนวน 176 รวมทั้งสิ้น 248 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย และการสุ่มแบบแบ่งชั้น ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศภายในเพื่อให้ได้แนวทางการนิเทศภายในที่เหมาะสม คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน จำนวน 3 คน จากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศภายใน จำนวน 3 โรงเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศภายใน

ระยะที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับประเมินรูปแบบ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศภายใน จำนวน 3 ท่าน และนักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 ท่าน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามสภาพ ปัญหา การนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80–1.00 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.27-0.71 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อขอแนวคิดในการดำเนินการนิเทศภายใน ของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 และความคิดเห็นอื่นๆ

ระยะที่ 2 ประกอบด้วย แบบประเมินรูปแบบ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80–1.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ระยะที่ 1 ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสร้างข้อสรุปจากการเนื้อหาการสัมภาษณ์ (Content analysis) และจัดกลุ่มเนื้อหาจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ และนำมาหาข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการนิเทศภายใน

ระยะที่ 2 ประกอบด้วย แบบประเมินรูปแบบ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มีดังนี้

1. สภาพการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 28 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.46$) ปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$)

2. ผลการพัฒนารูปแบบ ได้รูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ประกอบด้วย 1) กระบวนการนิเทศภายใน มีการดำเนินการใน 4 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศและการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติการนิเทศ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ขั้นที่ 3 การดำเนินการนิเทศ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ขั้นที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 2) ปัจจัยเชิงบวกสนับสนุนการนิเทศภายใน ประกอบด้วย 3 ประการ คือ 2.1) พฤติกรรมของผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับนิเทศ 2.2) ความรู้ ทักษะและเจตคติของผู้นิเทศ 2.3) สื่อและเครื่องมือในการนิเทศ ซึ่งผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 6 คน พบว่ามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) ความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) ความมีประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$)

อภิปรายผล

การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีด้านที่อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน และอยู่ในระดับ ปานกลาง จำนวน 2 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการให้ความรู้ก่อนการนิเทศและการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติการนิเทศ ($\bar{X} = 4.03$) รองลงมาคือ ด้านการดำเนินการนิเทศ ($\bar{X} = 3.88$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ($\bar{X} = 2.92$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันเป็นยุคของการปฏิรูปการ ศึกษาผู้นิเทศเป็นบุคลากรหลักของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระและหัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้างานของสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศภายใน ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่เนื่องจากสถานศึกษาขนาดเล็กมีจำนวนบุคลากรน้อยแต่มีงานประจำค่อนข้างมากจึงทำให้การดำเนินการนิเทศภายในขาดความต่อเนื่องส่งผลให้สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขนาด

เล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของของโสภณ ทองจิตร (2554 : 71) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนในเครือข่ายบางกุงจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมปฏิบัติในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการประเมินผลการนิเทศมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ การดำเนินการนิเทศการวางแผนการนิเทศ การปรับปรุงแก้ไข และการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียนตามลำดับ

2. ปัญหาของการนิเทศภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีด้านที่อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน ด้านที่มีระดับปัญหามากที่สุดคือด้านการวางแผนการนิเทศ ($\bar{X} = 4.03$) รองลงมาคือด้านการประเมินผลการนิเทศ ($\bar{X} = 3.83$) ส่วนด้านที่มีระดับปัญหาน้อยที่สุดคือ การให้ความรู้ก่อนการนิเทศและการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติการนิเทศ ($\bar{X} = 2.85$) อาจเป็นสาเหตุมาจาก สถานศึกษาขนาดเล็กมีจำนวนบุคลากรน้อย แต่ต้องรับผิดชอบงานจำนวนมาก ไม่มีเวลาในการดำเนินการนิเทศภายใน และไม่มีเวลาในจัดเตรียมเอกสารหลักฐาน ทำให้การดำเนินการนิเทศภายในขาดความต่อเนื่องส่งผลให้ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของซารี มณีสรี (2542 : 156) ที่ได้สรุปว่า ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาที่พบ ได้แก่ ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการนิเทศภายในสถานศึกษา ขาดแคลนบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่องานนิเทศ เวลาในการปฏิบัติการนิเทศของบุคลากรในสถานศึกษามีน้อยมาก เพราะแต่ละคนมีงานที่ต้องสอนมากและมีงานที่ได้รับมอบหมายอื่นๆ อีกนอกเหนือจากงานสอน และขาดแคลนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์สนับสนุนการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชัย มานะพิมพ์ (2556 : 205) ที่ได้ศึกษาปัญหาในการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า ผู้ให้การนิเทศมีภาระงานอื่นๆ มาก การยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกันยังไม่ดีพอ ผลการปฏิบัติงานไม่เป็นปัจจุบันและขาดหลักฐานการปฏิบัติงาน ขวัญและกำลังใจจะเป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม ผู้รับการนิเทศยังไม่เข้าใจวิธีการสร้างเครื่องมือและวิธีการประเมินผลที่ถูกต้อง มีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ ครูบางท่านมีภาระการสอนในหลายชั้นเรียน และนักเรียนบางส่วนชอบฝ่าฝืนกฎระเบียบ

3. รูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ประกอบด้วย 1) กระบวนการนิเทศภายใน มีการ

ดำเนินการใน 4 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศและการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติการนิเทศ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ขั้นที่ 3 การดำเนิน การนิเทศ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ขั้นที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 2) ปัจจัยเชิงบวกสนับสนุนการนิเทศภายใน ประกอบด้วย 3 ประการ ได้แก่ ประการที่ 1 พฤติกรรมของผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับนิเทศ ประการที่ 2 ความรู้ ทักษะและเจตคติของผู้นิเทศ ประการที่ 3 สื่อและเครื่องมือในการนิเทศ เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมมีประโยชน์ และมีประสิทธิภาพต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน เนื่องจากการรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 สร้างขึ้นตามหลักการแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน สอดคล้องกับสภาพ ปัญหา การดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เป็นไปตามหลักการพัฒนารูปแบบและได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของบุญชุม ศรีสะอาด (2546 : 2-7) ที่ได้สรุปว่าการวิจัยโดยใช้รูปแบบจำแนกออกได้เป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกเป็นการสร้างหรือพัฒนารูปแบบ ขั้นที่สองเป็นการทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงศักดิ์ สังข์ชัย (2553 : 193-201) ที่ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนครูวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีแววความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ พบว่า รูปแบบการนิเทศการสอนครูวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีแววความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ ที่พัฒนาขึ้นโดยผ่านการตรวจสอบประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญเรียกว่า “APFIE Model” ประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ ปัจจุบันและความต้องการจำเป็น (Assessing Needs : A) ขั้นตอนที่ 2 จัดการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Providing Information : P) ขั้นตอนที่ 3 วางแผนการนิเทศ (Formulating Plan : F) ขั้นตอนที่ 4 ปฏิบัติการนิเทศ (Implementing : I) ประกอบด้วยกระบวนการนิเทศ 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียมการก่อนการสอนและการนิเทศ 2) ขั้นสังเกตการสอนในชั้นเรียน 3) ขั้นประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับหลังการสังเกตการสอน 4) ประเมินผลการนิเทศ ติดตามดูแล และ ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการนิเทศตลอดภาคเรียน (Evaluating : E) และผลการใช้รูปแบบการนิเทศการสอน พบว่า ครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่นิเทศมีสมรรถภาพการนิเทศ การจัดการเรียนรู้หลังการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ การสอน ครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้มีสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ศักยภาพนักเรียนหลังการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ

การสอน นักเรียนที่มีแววความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์มีความรู้และทักษะทางสังคมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่นิเทศและครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนที่มีแววความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์เห็นด้วยกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนของครูวิทยาศาสตร์ผู้ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของสามารถ ทิมนาค (2553 : 261-264) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาในรูปแบบการนิเทศการสอนตามแนวคิดของกลี๊กแมน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านของครูภาษาไทย พบว่า รูปแบบการนิเทศการสอนตามแนวคิดของกลี๊กแมน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านของครูภาษาไทยเรียกว่า “AIPDE Model” ประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การประเมินสภาพและสมรรถนะในการทำงาน (Assessing : A) ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Information : I) ขั้นที่ 3 วางแผนการนิเทศ (Planning : P) ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการนิเทศ (Doing : D) และขั้นที่ 5 ประเมินผลการนิเทศ (Evaluating : E) ผลจากการตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ 6 คน พบว่า รูปแบบการนิเทศการสอนมีประสิทธิผล ครูผู้ทำหน้าที่นิเทศมีสมรรถภาพการนิเทศการสอนหลังการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศการสอน ครูผู้รับการนิเทศมีสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านหลังการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศการสอน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ครูผู้ทำหน้าที่นิเทศและครูผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศการสอน และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อครูภาษาไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของยุพิน ยืนยง (2553 : 249-251) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาในรูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูเขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ พบว่า รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน มีชื่อว่า ซีไอพีอี (CIPE Model) ประกอบด้วย กระบวนการนิเทศ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 Classifying : C การคัดกรองระดับความรู้ ความสามารถ ทักษะที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อจัดกลุ่มครูและเลือกวิธีการนิเทศที่เหมาะสมสำหรับครูแต่ละกลุ่ม ขั้นตอนที่ 2 Informing : I การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ ขั้นตอนที่ 3 Proceeding : P การดำเนินงาน ได้แก่ 3.1 การประชุมก่อนการสังเกตการสอน (Pre conference) 3.2 การสังเกตการสอน (Observation) 3.3 การประชุมหลังการสังเกตการสอน (Post conference) ขั้นตอนที่ 4 Evaluating : E การประเมินผลการนิเทศโดยมีการกำกับ ติดตาม (Monitoring) อย่างต่อเนื่องทุกขั้นตอน

ผลการใช้รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูผู้นิเทศมีสมรรถภาพในการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการอยู่ในระดับสูงมาก และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการใช้รูปแบบการนิเทศมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ ครูผู้รับการนิเทศมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการใช้รูปแบบการนิเทศมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ มีสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับสูงมาก มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการอยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนมีผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการของครูผู้รับการนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการใช้รูปแบบการนิเทศนักเรียนมีผลการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ สอดคล้องงานวิจัยของอดุลย์ วงศ์ก้อม (2552 : 221) ซึ่งได้ศึกษารูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่าองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวางแผน 2) ดำเนินการนิเทศ 3) สื่อและเทคโนโลยี 4) ประเมิน ผล 5) การมีส่วนร่วม และ 6) ปรับปรุงและพัฒนา องค์ประกอบรูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นรูปแบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบที่มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

4. ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่าทั้งความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28 ที่สร้างขึ้นมานั้นผ่านกระบวนการต่างๆ อย่างเหมาะสม ทั้งการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการนิเทศภายใน และการประเมินรูปแบบจากผู้คุณวุฒิซึ่งล้วนเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการนิเทศภายในของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จึงสามารถให้ข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของสุภาภรณ์ กิตติรัชดานนท์ (2551 : 138-143) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้

ความเป็นประโยชน์และความถูกต้องอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชัย มานะพิมพ์ (2556 : 209) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การนำรูปแบบการพัฒนาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ไปใช้ในการนิเทศภายใน ผู้บริหารสถานศึกษาควรทำความเข้าใจให้ชัดเจน และดำเนินการบริหารจัดการตั้งแต่ขั้นการวางแผนการนิเทศ การให้ความรู้ก่อนการนิเทศและการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ ตามลำดับ

1.2 สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ที่ต้องการนำรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ไปใช้ควรประยุกต์ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษานั้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดอื่น ๆ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

2.2 ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กรองทอง จิรเดชากุล. (2550). *การนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : บริษัท 21

เซ็นจูรี่ จำกัด.

เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย. (2553). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนครูวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีแนวความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์*.

วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

- ชาวี มณีศรี. (2538). *การนิเทศการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ ฯ : โสภณ
การพิมพ์.
- _____. (2542). *การนิเทศการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ ฯ : โสภณการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การวิจัยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ ฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ยุพิน ยืนยง. (2553). *การพัฒนา รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีเพื่อส่งเสริม
สมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู เขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑล
กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.*
- วิชัย มานะพิมพ์. (2556). *การพัฒนา รูปแบบการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน
ระดับมัธยม ศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปร.ด.,
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ. กรุงเทพฯ.*
- สามารถ ทิมนาถ. (2553). *การพัฒนา รูปแบบการนิเทศการสอนตามแนวคิดของกลี๊กแมน
เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านของครูภาษาไทย.
วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.*
- สุภาภรณ์ กิตติรัชดานนท์. (2551). *การพัฒนา รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอน
ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัย
นเรศวร, พิษณุโลก.*
- โสภณ ทองจิตร. (2554). *การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้แทนในโรงเรียนในเครือข่ายบางกุ่ม จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. (2556). *ข้อมูลสารสนเทศทาง
การศึกษา. ศรีสะเกษ : ม.ป.พ.*
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2546). *ระบบการประกัน
คุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ ฯ : พิมพ์ดี.*
- อดุลย์ วงศ์ก่อม. (2552). *รูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.
วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.*